

El debat cristià continua

MANUEL CASTAÑO I VIELLA

Si es va arribar a convocar el Concili Vaticà II (1962-65) va ser, entre altres coses, perquè s'havia generalitzat en l'Església la consciència que els temps estaven canviant i que feia falta posar al dia la manera com el missatge evangèlic es divulgava pel món –*aggiornamento* era la paraula de moda–. N'hi ha prou de comparar la imatge sobrecarregada de Pius XII, pròpia d'un emperador oriental, amb la proximitat i la calidesa de Joan XXIII, un mossèn Tronxo de cop i volta convertit en summe pontífex, per captar la necessitat d'aquesta actualització i comprendre les esperances que va suscitar. Només un exemple: de la idea que fora d'aquesta Església regida des del Vaticà no hi ha salvació, es va passar a considerar que poden aconseguir-la tots «els qui sense culpa desconeixen el missatge de Crist i la seva Església, i busquen Déu amb sinceritat». Per a molts, aquest Concili va ser i continua essent un punt de partida; per a uns altres va significar un «fins aquí podem arribar».

Un grup de sacerdots de la diòcesi de Girona va adreçar l'any 1999 una carta al bisbe en la qual constataren «la imposició d'una ideologia integrista i involucionista [que] s'està apoderant de la nostra Església, ofegant l'expansió iniciada pel Concili Vaticà II». Era la primera i determinant manifestació pública del Fòrum Joan Alsina –la tria del nom del prevere gironí afusellat a Xile arran del cop d'estat de Pinochet és tota una declaració de principis–, que es presentava no com una associació reglada sinó com «un espai obert de debat on molts entren i surten sense haver-ho de justificar», i que ha anat fent camí debatent i prenent posició pública davant diverses qüestions controvertides; hi han estat relacionats prop d'un centenar de preveres, una quarta part dels quals secularitzats.

Al cap de deu anys, el col·lectiu ha reunit en un llibre els 27 documents que han elaborat fins ara, precedits d'una

introducció sobre el sentit de la seva activitat i d'una breu història, que hauríem volgut més extensa, sobre la gestació d'aquests documents. Completa el llibre una enquesta sobre el Fòrum realitzada a 18 homes i dones més o menys implicats en la vida de l'Església, que exemplifica el seu desig d'escoltar i donar la paraula més que no pas d'imposar doctrina.

Els documents són de diversa importància, extensió i sentit. Podem distingir-ne de quatre tipus: a) declaracions de suport a determinades persones per circumstàncies molt concretes, com els clergues bascos, l'abat de Montserrat o Teresa Forcades, o de denúncia, com de la línia informativa de la COPE; b) preses de posició davant temes socials candents, com «No a la guerra. Sí a la justícia i a la pau!», de desembre del 2002, en què s'alineen amb els moviments d'oposició a la guerra d'Iraq, o «Una cultura de l'acollida», de setembre del 2006, sobre el recent moviment immigratori; c) aportacions en afers eclesials, com el procediment d'elecció de bisbes, les absolucions col·lectives, els viatges del papa o l'administració de sagraments a persones que actualment n'estan excloses (l'eucaristia als divorciats, el sacerdoci a les dones...); d) anàlisis, per dir-ho així, més programàtiques, com ara «Perfils de l'Església que anem construint» (gener del 2002) –«Cal una Església més preocupada per la igualtat i la fraternitat, qüestions centrals en el missatge de Jesús, [que] abandoni els signes d'ostentació, riquesa i poder»– o «Uns referents lluminosos: capellans en el món d'avui» (octubre del 2006), un breu retrat de tres capellans –Joan Alsina, Joaquim Vallmajó i Gumersind Vilagrán– proposats com a models a seguir.

Sempre des d'una posició d'obediència a la jerarquia eclesiàstica, però sense témer l'acusació de tenir la «pretensió d'un magisteri pastoral al marge del bisbe», aquest llibre recopilatori ha de servir per continuar el debat dins una

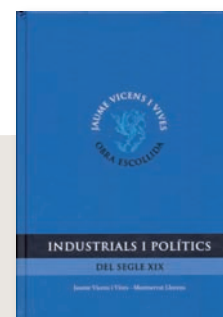

DIVERSOS AUTORS

Fidels a la utopia de l'Evangeli. Fòrum Joan Alsina, 10 anys

Fòrum Joan Alsina.
Girona, 2010. 122 pàgines.

Església que, enfrontada als grans desafiaments del temps present, que amenacen de condemnar-la a la marginació, no té més remei que refer els canals d'interlocució amb els seus fidels i avançar amb tot el seu bagatge històric sense deixar enrere més que els propis temors.

JAUME VICENS I VIVES
I MONTSERRAT LLORENS

Industrials i polítics

Editorial Vicens i Vives.
Barcelona, 2010. 445 pàgines.

Reedició d'un clàssic de la historiografia catalana que reflecteix la voluntat de recuperar la identitat durant els anys del franquisme. Una obra que intenta bastir un programa per al país. Publicada dins la selecció d'obres cabdals per celebrar el centenari del naixement de l'autor.